

Til Fylkesmannen i Troms
Postboks 6105

9291 Tromsø

TILSTANDSRAPPPORT FRA STORFJORD KOMMUNE 16.10.2009

Disse fagtjenestene har vært aktivt involvert i tilstandsrapporteringen:
Helsesøstre, skoler, barnehager, fysioterapeut, brukertjeneste herunder barnevern.
Koordinator: Oppvekst - og kultursjef for Rådmannen

STEG NR. 1 - Medbestemmelse

Barnet har rett til selv- og medbestemmelse (Artikkel 12)
Spørsmål til kommunene

Hvilke organer og systemer har kommunen etablert der barn kan utøve medbestemmelse?
Barnehage:
Barns medvirkning i barnehage etter alder og på ulike områder.

I kommunale barnehager: Årsplanen om barns medvirkning:
"Barn har rett til å ha sine meninger, og deres meninger skal ilegges vekt. Barn skal få oppleve at de kan få gi uttrykk for hva de ønsker, mener og vil i sitt liv. De skal få anledning til å kjenne etter hvorfor de vil det de vil, og bli møtt med anerkjennelse for det. Dette betyr ikke at barn skal bestemme alt. Det betyr at de voksne skal tenke igjennom hvilke rammer de setter for barnas mulighet til medvirkning..."

Skole:
Individuelle elevsamtaler
Klassemøter.
Klasseråd og elevråd i skole.(Demokratiopplæring)
Elever er medlemmer i skolemiljøutvalg og samarbeidsutvalg skole.

Alle: Brukerundersøkelser, og andre spørreundersøkelser der barna selv kan svare.

Ungdomsråd:

Rådet skal arbeide med alt som berører ungdom og ungdoms levekår i Storfjord kommune, herunder fritids-, kultur-, bo- og arbeidstilbud.

Ungdomsrådet består av sju – 7 – faste medlemmer og sju – 7 – varamedlemmer i alderen 13 – 20 år.

Ungdomsrådet skal tale ungdommens sak overfor kommunale myndigheter og skaffe ungdom innsyn og dermed mulighet for medinnflytelse.

Ungdomsrådet gis møterett, talerett og forslagsrett i alle hovedutvalg, formannskap og kommunestyre. Det kan også gis skriftlige uttalelser til saker.

Ungdomsrådet skal motta innkalling og sakslister fra kommunale råd og utvalg samtidig som de faste utvalsrepresentantene.

Ungdomsrådet velger selv hvilke saker de vil uttale seg om og alle uttalelser skal følge med videre til behandling i den etat eller det utvalg som omfattes av sakens område.

Ungdomsrådet kan velge en politiker i hvert av utvalgene som sin kontaktperson. Elever deltar i systematisk individvurdering i hht vurderingsforskriften for grunnskolen

Hvordan sikrer kommunen at enkeltbarn blir hørt når det treffes avgjørelser i kommunale organer som angår dem direkte?

I barnehage og skole deltar barnet etter alder og sak.

Barnevern:

Barneverntjenesten søker i økende grad å få barn inn i ansvarsgruppe møter og lignende. Der ting som angår dem avgjøres. Dette vurderes imidlertid i forhold til sakens karakter, barnets alder og modenhet.

Hvordan sikrer kommunen at barnas interesser ivaretas etter plan- og bygningsloven, herunder at det er tilstrekkelig friluft- og rekreasjonsområder?

I forbindelse med rullering av kommunens arealplan i 2007, ble alle elever invitert til å delta gjennom tekster og tegninger om hvordan de ønsket sitt nærmiljø inn i framtida. Lagt fram som bl. a utstilling i kommunestyret.

Hvordan har kommunen sikret at barnas medbestemmelsesrett er reell? Forpliktelse mht å ha det inn alle årsplaner og virksomhetsplaner.

Medbestemmelse er tatt med i kommunens tverrfaglige oppvekstprogram - "Barn og unge i sentrum" som eget punkt med handlingsdel.

STEG NR. 2 – God omsorg

Barna har rett til god omsorg fra foreldre og offentlige tjenester (Artikkel 18)

Spørsmål til kommunene

Hvilke tiltak rår kommunene over for å hjelpe foreldrene, herunder også foreldre fra andre kulturer, slik at de kan gi barna sine god omsorg?

Barneverntjenesten søker i hovedsak å oppnå dette mål gjennom råd, veiledning og tiltak. Skole, barnehage og helse har tolkeforeldresamtaler der dialog med minoritetsspråklige foreldre kan skje.

Løpende rådgiving fra fagfolk i de ulike kommunale tjenester. Veiledning til andre instanser dersom det er aktuelt.

Hvordan sikrer kommunen at de tjenester som er involvert i dette, samarbeider om å kunne avdekke, undersøke, igangsette og evaluere tiltak for de familier som trenger hjelp for å sikre at barna får god omsorg?

Veiledning til rett instans av ulike tjenester. Informasjon om tilbud, tiltak og ordninger som finnes.

Barnevernstjenesten oppnår dette gjennom ansvarsgrupper, og planmøter, formelle og uformelle møter med andre tjenester. Barnevernstjenesten inngår i Brukertjenesten i Storfjord kommune der vi samarbeider tett med rus og psykiatri. Vi arbeider stadig med å utvikle tjenesten til en bedre tjeneste og pr. dags dato har vi oppe til diskusjon en ny organisasjonsform, der blant annet ideen om team-organisering er under debatt. Ellers har barnevernstjenesten i gjentatte møter med skoler/barnehager og helsepersonell informert om meldeplikt, lovverk og annet. Barnevernstjenesten har jevnlig veiledning sammen med andre barnevernstjenester fra andre kommuner der vi utveksler kunnskap og ideer.

I hvilken grad samarbeider kommunen med frivillige organisasjoner som ledd i å sikre gode oppvekstkår for barna?

Kulturkontoret jobber med å sikre gode oppvekstvilkår i form av økonomisk støtte til lag og foreninger som jobber for barn og unge, eks. tilrettelegging, innkjøp av utstyr (for eksempel nisseutstyr til bygdelaget i Skibotn), bygdekino etc. etc.

Hvert andre år (neste gang i 2010) inviteres alle lag og foreninger til kommunestyret for å få informasjon/gi informasjon og slik skape god dialog mellom det frivillige og det offentlige; - her gjennom tilgang til politikerne direkte.

Lag og foreninger har også egen tilskuddsordninger og får prosjektstøtte gjennom hele året til ulike, små og store tiltak.

Samarbeid om bygging av ballbinger., uteareal i skoler og barnehager med mer

Helsestasjonen har samarbeid med f. eks IMA husflidslag som strikker Storfjordsokker til alle nyfødte barn.

STEG NR. 3 – Særskilt vern og støtte

Barn som ikke kan bo i sitt hjemmemiljø har krav på særskilt vern og støtte fra offentlige myndigheter (Artikkel 20)

Spørsmål til kommunene:

Hvordan sikrer kommunene at disse barna får den oppfølging de har krav på fra barnevern, helse-, sosial- og barnehage-/skole?

Barnevernet sikrer dette via jevnlig møter i ansvarsgrupper, interkommunale møter med andre barnevernstjenester på fast basis, der enhver ny endring av lovverk er gjenstand for "granskning" Alle meldinger barnevernstjenesten får blir fulgt opp, og da som regel i form av påfølgende undersøkelse, som i "99,9 av 100 tilfeller" ender i større eller mindre tiltak

Hva gjøres for å sikre at barna kan ha kontakt med sin biologiske familie og tidligere nettverk? Barnevernstjenesten er tidlig inne og bruker mye ressurser på forebyggende arbeid. Dette resulterer i at barn og foreldre nesten alltid kan forbli hos sitt biologiske opphav og i sitt opprinnelige nettverk. I tilfeller med lang reiseavstand og lignende, benytter barnevernstjenesten seg av råd, veiledning, avtaler og eventuelt tiltak.

Hvordan sikrer kommunen at plasserte barn som nærmer seg voksenalder får informasjon om videre hjelp og et reelt ettervernstilbud?

Barnevernstjenesten følger opp barna også etter fylte 18, og avslutter saker i samarbeid med brukeren av sine tjenester. Det er alltid runder med det øvrige hjelpeapparat og brukeren (barnet) omkring livets større og mindre realiteter når den tid nærmer seg. Rundene er av både praktisk og filosofisk art.

STEG NR. 4 – Vern mot overgrep

Barn har rett til vern mot overgrep og utnyttning (Artikkel 34 og 36)

Spørsmål til kommunene:

Hvilken beredskap eller rutiner har kommunen for å håndtere situasjoner der det avdekkes at barn er utsatt for overgrep?

Barnevernstjenesten har sin rutinehandbok, sitt lovverk, politiet kobles på der politiet skal kobles på, barnevernstjenesten samarbeider tett med øvrige deler av hjelpeapparatet, som psykiatri, helsesøster og andre relevante samarbeidspartnere som barnehage og skole.

Barnehagene og skolene har beredskapsplaner som gjennomgås og gjøres kjent for personalet. 1 gang pr. år.

Hvilken kompetanse har kommunen bygget opp på området vold og overgrep mot barn?
Barnevernstjenesten har vel ikke bygget noen kompetanse på dette utover hva vi kan finne i vår grunnutdanning samt i kurs og veiledere omkring temaet. Viser i øvrig til forutgående punkts svar. Området har en svært sterk fokus pr. nå både fra statens, politikernes og pressens side. Informasjonstilgangen er nærmest overveldende for utvalgte overgrep fenomenene. Krisetemaet har fått opplæring spesielt og skal bistå andre tjenester etter behov. Helsesøstre deltar jevnlig på opplæring og seminarer vedr. vold/overgrep.

Hvilken kompetanse har kommunen for å forhindre tvangsekteskap og å avdekke kjønnslemlesting?

Viser til begge de forutgående punkter.

Enkeltkurs for helsepersonell. De andre tjenestene støtter seg på dette.

I hvilken grad samarbeider kommunale instanser med tjenesteapparatet utenfor kommunen i slike saker?

Barnevernstjenesten erfaring på området er begrenset, men vil samarbeide med de instanser som synes å kunne bidra i forhold til denne typen saker. Viser også til de 3 forutgående punkter. Vi samarbeider med spesialisthelsetjeneste, politi etter behov.

STEG NR. 5 – Fullverdig liv

Funksjonshemmede barn har rett til et fullverdig og anstendig liv og skal ha tilgang til nødvendige offentlige tjenester (Artikkel 23)

Spørsmål til kommunene

Har kommunen opprettet råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og sikret at rådet også arbeider med tilbudet for barna?

Ja Storfjord kommune har Råd for funksjonshemmede som er svært oppegående og synlig i kommunen. De befarer bygninger og kommer med tilstandsrapporter. De møter i ulike politiske fora og orienterer om arbeidet sitt og hvor de mener det trengs forbedringer.

I hvilken grad har kommunen tilrettelagt tilbudet slik at funksjonshemmede barn har tilgang til offentlige bygg, slik at de kan nyttiggjøre seg tilbudene på linje med andre barn?

Noen bygg er svært godt tilrettelagt. Andre ikke. De bygningene, eks. skole/barnehage som har hatt funksjonshemmede elever er tilrettelagt så langt det er mulig. Andre bygninger er ikke kommet så langt.

Hvordan samarbeider kommunens ulike etater for å sikre et samordnet tilbud til funksjonshemmede barn?

Kulturskolen og barnehagene gir funksjonshemmede barn 1. prioritet ved opptak. Eleven får et tilrettelagt tilbud, i samarbeid med helse og sosialetaten.

Rundt barna dannes det basegruppe der det er faste medlemmer (inkl. foreldre) for tjenestene og en åpen stol for andre som kan tiltre ved behov (eks. buss-sjåfør, NAV eller andre). Dette for å sikre en helhetlig tjeneste og at foreldre skal slippe å løpe fra tjeneste til tjeneste.

I hvilken grad samarbeider kommunale instanser med tjenesteapparatet utenfor kommunen? Etter behov og tilgang på ekspertise. Vi benytter bl. a kompetansesentra, BUP, hjelpemiddelsentralen og mange andre med spisskompetanse.

STEG NR. 6 – God helse

Barn har rett til den høyeste oppnåelige helsestandard og behandlingstilbud for sykdom og rehabilitering. (Artikkel 24)

Spørsmål til kommunene:

Forebygging:

Hvordan legger kommunen til rette for at alle barn kan leke og ferdes trygt mellom hjem, skole- og fritidsaktiviteter?

Storfjord kommune har gratis skoleskyss til alle elever der det er trafikkfarlig vei. Dvs. Storfjord kommune legger 0 meter til grunn for skoleskyss- grense. Gangvei mangler på Oteren, så der er et stort forbedringspotensiale. Kommunen har en handlingsplan for trafiksikkerhet som følges, der ulike tiltak iverksettes. Det er også under utarbeiding sentrumsplaner for Skibotn og Hatteng, der trafikkforhold er tatt med.

Hvordan legger kommunen til rette for at alle barn kan være fysisk aktive ut fra sine egne forutsetninger?

Barnehage:

Er i barnehagenes årsplan med deltema: Kosthold og bevegelse.

Formål: Å bidra til gode kostholdsvaner og variert fysisk aktivitet.

Hovedmål: Barna skal få en positiv selvpoppfatning gjennom kroppslig mestring, få kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og sunt kosthold.

Delmål:

Mer grønnsaker og fisk i barnehagen

Barna skal få videreutvikle sin kroppsbeherskelse, grov- og finmotorikk

Få gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider

Hvordan arbeider kommunen med tilrettelegging og tiltak som fremmer et godt kosthold og forebygger bruk av tobakk og rusmidler blant barn og unge? Helsestasjonen har kosthold og

rusmidler som tema under konsultasjonen på helsestasjonen fra barna er små. Samtaler og informasjon. Det er ulike behov i ulike familier. Skolene, både ledelse, lærere og elever har åpen linje til helsøstrene om slike tema.

Følger programmet FRI og deltar på Juventesamlinger for skolen.

Kosthold: Vi har utdannet flere innen barnehage, helse og skole i barn, kosthold og ernæring, og har på trappene å danne et ernæringsfaglig forum ut fra dette som skoler og barnehager kan dra nytte av.

Tobakk: Deltakelse i FRI-programmet.

Deltar alle kommunens ungdomsskoleklasser i det tobakksforebyggende FRI-programmet?
Ja det gjør de.

I hvilken grad sikres at kommunenes rusmiddelpolitikk også omfatter tiltak som retter seg mot barn?

Ungdomsskolene følger et forebyggende program som heter "Unge og rus"

Tjenester:

Har kommunen helsestasjons- og skolehelsetjeneste med tilstrekkelig kapasitet, herunder helsestasjon for ungdom?

Nei, det har vi ikke. Helsesøstrene er på skolen to timer, en dag pr. uke. Det oppleves ikke som fullgodt og helsesøstrene ønsker å gi ungdommen mer tid. Og møte dem på andre arenaer enn skolen.

Har kommunens øvrige helsetjenester tilstrekkelig kapasitet til å gi barn og unge et godt tilbud?

Fysioterapien har kapasitet til de henvendelser som måtte komme. Helsestasjonen opplever at de ikke har god nok tid.

Hvordan sikrer kommunen et reelt tilbud om habilitering og rehabilitering til barn og unge?
Fysioterapitjenesten tilbyr habilitering og rehabilitering hvis det skulle være barn og unge med slike behov. Det er ønskelig og et mål fra fysioterapitjenesten med videre kurs innenfor undersøkelse og behandling av barn med fokus på bevegelsesutvikling og ortopediske lidelser.

Hvordan sikrer kommunen at arbeidet med psykisk helse for barn og unge videreføres etter at "Opptappingsplanen for psykisk helse" er avsluttet?

Storfjord kommune har et etablert samarbeid der bl. a Verdensdagen for psykisk helse /har skal ha ungdomsskoleelevene som hovedmålgruppe. Vi har også psykisk helse inne i vårt tverrfaglige samhandlingsprogram i kommunen.

STEG NR. 7 – God utdanning

Barn har rett til grunnutdanning og at videre utdanning gjøres tilgjengelig og oppnåelig for barna (Artikkel 28 og 29)

Spørsmål til kommunene:

Hvilket system har kommunen for å vurdere og fange opp barn og unge som trenger ekstra oppfølging i barnehage og skole?

Storfjord kommune har et eget dokument som beskriver prosedyrer, rutiner og retningslinjer for tilpasset opplæring, spesialpedagogisk hjelp i barnehage og spesialundervisning i skole fra 2007. Sentrale elementer fra ny veileder (UDIR) skal skrives inn ved neste revisjon. Barnehagen: kartlegging ved bruk av TRAS og Alle med. Henvisning til PPT.

Skole: Ellers fanger kontakt- og faglærerne tidlig opp/kartlegger de av elevene som kan tilhøre denne gruppa. Tidlig innsats. Storfjord kommune har klart å snu trenden fra sen oppmelding til PPT til tidlig oppmelding. Vente og se holdningen er på vei ut...

Har beredskapsplan som skal revideres i løpet av høst 09

Har alle kommunens skoler handlingsplan mot mobbing?

Ja. Har og følger handlingsplan mot mobbing, Olweus. Inngår i kvalitetsplan med skolering hver høst av nye ansatte slik at kunnskapen lever.

Deltar kommunens skoler i opplæringsprogram tilknyttet psykisk helse?

Ja. "Psykisk helse i skolen" følges. Bl. a kurs i høst "Zippys venner"

Skolen har deltatt og skal delta (Zippys venner) i opplæringsprogram psykisk helse.

Helsestasjonen er kurset i Psykisk helse i skolen og Zippys venner. Målet er at begge skolene skal implementere programmene som fast i skolen. Tverrfaglig samarbeid er under utvikling og Storfjord kommune ønsker en helhetlig utvikling omkring jobbing rundt barn og unge.

Sikrer kommunen at alle foreldre som ønsker det, får barnehageplass for barna sine?

Ja

Hvilke planer har kommunen for å håndtere krisesituasjoner i barnehager og skoler?

Har beredskapsplan som skal revideres i løpet av høst 09. Samarbeid med politiet mht alvorlige skolehendelser i november 2010.

Kommunen har et kriseteam som på kort tid kan mobiliseres, som har fått opplæring i håndtering av krise situasjoner, og som kan foreta de nødvendige delegasjoner, mobiliseringer og vurderinger i forhold til slike situasjoner.

Har kommunene en bevisst satsing for å sikre at elevene fullfører videregående opplæring?
Ja. Vi har et felles prosjekt i Nord Troms: "Individuelt tilpasset opplæringsløp" - der frafall er utfordringen. Vi prøver å utarbeide alternative opplæringsløp og å oppdage potensielle elever tidlig i grunnskolen.

Avslutning:

Storfjord kommune i 2009 har laget et tverrfaglig samhandlingsprogram i dokumentform, der alle berørte tjenester har deltatt.

Dokumentet har tittelen:

"Barn og unge i sentrum"

Et tverrfaglig oppvekstprogram for Storfjord kommune 2009-2012

"Gi meg et fast punkt og jeg skal bevege verden..." er visjonen

G. Pascal

Samhandlingsdelen fra tverrfaglig samarbeid (handlingsplanen) er hoveddelen, der tema, mål, tiltak og tid, ansvar og plansammenheng er hovedinndelinga. Planen skal revideres hver høst.

Storfjord kommune 2009-10-16

May-Tove Lilleng

Oppvekst og kultursjef